

Izvešće o evaluaciji provedbe programa

„Čuvari baštine“ 2021./22.

Izvešće izradili:

Ivica Zelić, prof.

Ana Majić, prof. psih

Zorana Bašić Plazibat, prof.

Dragan Šupe, prof.

Toni Jagnjić, ing.zr.prom.

Jelena Galić, bacc.oec.

Split, lipanj 2022.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Evaluacija provedbe programa Čuvari baštine	7
2.1. Opći podatci	7
2.2. Prijava i odabir projekata.....	9
2.3. Financiranje	11
2.4. Voditelj programa	12
2.5. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika	14
2.5.1. Učenici	14
2.5.2. Odgojno obrazovni djelatnici	17
3. Festival izvrsnosti.....	20
4. Osvrt na cjelokupni program	29
5. Zaključak i prijedlozi za unaprjeđenje	35

1. Uvod

Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije (CI SDŽ) ustanova je koja za cilj ima pružanje potpore identifikaciji, praćenju i cjelovitom razvoju potencijalno darovitih učenika u našoj županiji. Uz izvanškolske programe koje provodi tijekom godine za potencijalno darovite učenike u područjima matematike, informatike, novih tehnologija i prirodoslovlja, CI SDŽ organizira i izvannastavne interdisciplinarne programe koji se provode u matičnim školama. Svoje djelovanje prošle godine smo proširili na kontekst humanističkog i umjetničkog područja provođenjem programa **Čuvari baštine** na temu **Skrivena blaga mista moga**. Ove godine nastavili smo s njegovom provedbom, uz temu **Naše užance**, vezanu za nematerijalnu baštinu.

Program Čuvari baštine namijenjen je potencijalno darovitim učenicima koji pokazuju interes za baštinu, kulturu, povijest, geografiju, očuvanje tradicije, kao i svim učenicima koji pokazuju interes za projektnu nastavu, interdisciplinarni pristup, suradničko, istraživačko i inovativno učenje. Provedba programa je zamišljena kao aktivnost u matičnim školama, pod vodstvom koordinatora projekta - motiviranog, kreativnog i svestranog učitelja, nastavnika, stručnog suradnika ili ravnatelja.

Cilj projekta „Čuvari baštine“ je razvijanje inovativnosti, kreativnosti, kritičkog mišljenja, informacijske i digitalne pismenosti te sposobnosti za istraživački i suradnički rad kroz planiranje, provedbu i prezentaciju projekta u području baštine. Realizacijom ovakve vrste projekata uključene učenike i djelatnike potiče se na izgradnju osobnog, kulturnog i zavičajnog identiteta stvaranjem sadržaja vezanih uz materijalnu i nematerijalnu baštinu, usko vezano uz područje koje ih okružuje te na taj način utječe na razvoj svijesti o potrebi očuvanja prirodne i kulturne zavičajne baštine.

Poziv za sudjelovanje u projektu bio je upućen svim zainteresiranim osnovnim i srednjim školama u našoj županiji, od kojih je odabrana 41 škola, s ukupno 44 projekta.

Tablica 1.: Prikaz sudionika i projekata.

Redni broj	Naziv škole	Naziv projekta
1.	OŠ Jesenice, Đački put 10	Crkveno pučko pjevanje našeg zavičaja
2.	Srednja škola Hvar	Štijemo, provjomo, lavuromo (Čitamo, govorimo, radimo)
3.	OŠ don Lovre Katića	Spasimo od bijede „Bijednu Maru“
4.	SŠ „Jure Kaštelan“	Kampanulica – svjednokinja omiške povijesti
5.	OŠ Manuš	Nomen est omen
6.	OŠ Gradac	Zavjetna svetkovina sv.Roka u ... siječnju
7.	Obrtnička škola	„Iz poljičkog armeruna“
8.	OŠ Mejaši	Naše užance
9.	OŠ „Stjepan Radić“	Imotske emocije
10.	OŠ Sućidar Split	Ljubavne užance starega Splita
11.	OŠ Skalice	O, kućo mala
12.	OŠ Skalice	Na SKAL(IC)AMA susreli se otoci i Zagora
13.	OŠ Hvar	„Moj lipi For
14.	Škola likovnih umjetnosti	Umijeće održavanja tovara (tečaj)
15.	Škola likovnih umjetnosti	Animirani film „Čovik je tovaru čovik“
16.	OŠ Tin Ujević	Ganga i šijavica
17.	Srednja škola Tina Ujevića, Vrgorac Ulica Matice hrvatske 8	PREPLET BAŠTINE
18.	Osnovna škola kneza Trpimira	Štorija o judin, galetinin i briškulan
19.	Srednja škola "Braća Radić"	Krnjeval u Donjim Kaštelima - "Teško je u Kaštelin ostarit, a ne poludit."
20.	Osnovna škola Petra Berislavića	Jerbo jeman ništo reć!
21.	Osnovna škola Vjekoslava Paraća	Zaboravljene igre i brojalice
22.	Osnovna škola "Josip Vergilij Perić"	Tičice lete generacijama

23.	Srednja tehnička prometna škola Split	U potrazi za izgubljenim ča
24.	Osnovna škola Stobreč	Igre iz naftalina
25.	OS Ante Starcevice	Kartolina moga mista
26.	OŠ Fausta Vrančića Šibenik	Marenda s Faustom
27.	I.gimnazija Split	Opleti!
28.	OŠ prof. Filipa Lukasa	Pučko korizmeno pjevanje u župi Kaštel Stari Prikaživanje anđela (Veliki četvrtak) Puče moj (Veliki petak)
29.	OŠ MANUŠ	Tradicijsko kulturno blago
30.	OŠ „Okrug u Okrugu Gornjem“	Škola, učiteljica života
31.	OŠ oca Petra Perice	Igre i poslovi Makarskog primorja
32.	OŠ dr. Franje Tuđmana	KNJIŽICA BREJANSKIH TOPONIMA
33.	OŠ Milana Begovića	Oj Vrliko, ponosu i diko, tradiciju tvoju nema niko, oooj!
34.	Osnovna škola Ostrog	Zapivajmo pučki
35.	Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića	U ZOVNICI CILI SVIT
36.	Osnovna škola Gradac	Čakulaonica
37.	Srednja škola Ivana Lucića-Trogir	Škatula maloga raja
38.	OŠ Trilj	Gardun - Kolijevka nogometa
39.	OŠ Srinjine	Spasa
40.	Prirodoslovna škola Split	Zaboravljena legenda: kako je kliški David pobijedio Osmanliju Golijata
41.	OSNOVNA ŠKOLA VIS	Lipi naš Viški
42.	OŠ Žnjan- Pazdigrad	Miljenko i Dobrila
43.	OŠ Ivana Duknovića	Folklorna baština Vinišća
44.	Obrtno tehnička škola	Glagoljica u suvremenim medijima

Selekciju je izvršilo Središnje povjerenstvo CI SDŽ, a odabrani sudionici zadovoljili su uvjete za sufinanciranje koji su obuhvaćali temu, promociju i rezultat.

Svaki sudionik dobio je na raspolaganje **paušalni iznos od 5.000,00** kuna za troškove povežite s projektom (tiskanje materijala, organizacija posjeta lokalitetima, promotivne akcije, kupnja potrebne opreme, honorari i sl.) Paušalni iznos može i ne mora predstavljati ukupan trošak provedbe projekta.

Pojedinačni projekti nastali u programu predstavljeni su na Festivalu izvrsnosti održanom 2. i 3. lipnja 2022. godine u Amfiteatru Salone. Cilj održanog festivala bilo je predstavljanje učeničkih projekata u izvannastavnim programima, odnosno razmjena ideja, znanja i iskustava na razini županije te nagrađivanje najboljih projekata kako bi učenike, odgojno-obrazovne djelatnike i škole i dalje poticali na izazove ovakve vrste.

Stručno povjerenstvo programa CI baštine odabralo je projekte u tri kategorije pri čemu su po tri projekta/škole nagrađeni u kategoriji osnovne škole, kategoriji srednje škole te kategoriji Čuvar baštine gdje su u konkurenciji bile i osnovne i srednje škole. Svi nagrađeni projekti dobili su kao nagrade suvenire nastale u programu Dalmatinski suvenir i priznanja, a prvonagrađeni prijenosnu statu Čuvar baštine. Dobitnik u kategoriji najbolji štand je I. gimnazija Split.

Tablica 2. Prikaz dobitnika u kategoriji osnovnih škola.

1. mjesto	OŠ Srinjine - Spara
2. mjesto	Osnovna škola Fausta Vrančića Šibenik – Marenda s Faustom
3. mjesto	Osnovna škola Jesenice – Crkveno pučko pjevanje našeg zavičaja

Tablica 3. Prikaz dobitnika u kategoriji srednjih škola.

1. mjesto	Škola likovnih umjetnosti -
2. mjesto	Jure Kaštelan Omiš – Kampanulica – svjedokinja omiške povijesti
3. mjesto	Srednja tehnička prometna škola – U potrazi za izgubljenim ča

Tablica 4. Prikaz dobitnika u kategoriji glasa publike.

1. mjesto	Prirodoslovna škola – Zaboravljena legenda: kako je kliški David pobijedio Osmanliju Golijata
2. mjesto	OŠ Josip Vergilije – Tičice lete generacijama
3. mjesto	OŠ Vjekoslava Parača – Zaboravljene igre i brojalice

2. Evaluacija provedbe programa Čuvari baštine

Po završetku cjelokupne provedbe programa Čuvari baštine, zamolili smo školske koordinate da popune upitnik o evaluaciji, kako bi nam dali povratne informacije o procesu prijave, organizaciji i provedbi te prezentaciji programa. Od 44 školska koordinatora, njih 33 je popunilo evaluacijski upitnik (75%%). U nastavku slijedi obrada i analiza prikupljenih podataka, a koje ćemo iskoristiti u svrhu unaprjeđenja budućih provedbi ovog i sličnih projekta/programa. Nakon cjelovitog prikaza rezultata slijedi zaključak.

2.1. Opći podatci

U projektima na razini škola sudjelovali su, uz školske koordinate, ostali odgojno-obrazovni djelatnici te učenici iz različitih razreda. Brojke se dosta razlikuju od škole do škole, pri čemu je najmanji broj uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika jedan, a najveći 25, dok je najmanji broj uključenih učenika šest, a najveći 142.

Tablica 5. Ukupni broj uključenih odgojno obrazovnih djelatnika, školskih koordinatora i učenika u programu Čuvari baštine 2021./2022.godine

Kategorija	Broj uključenih
Školski koordinatori	44
Odgojno obrazovni djelatnici	166
Učenici	944

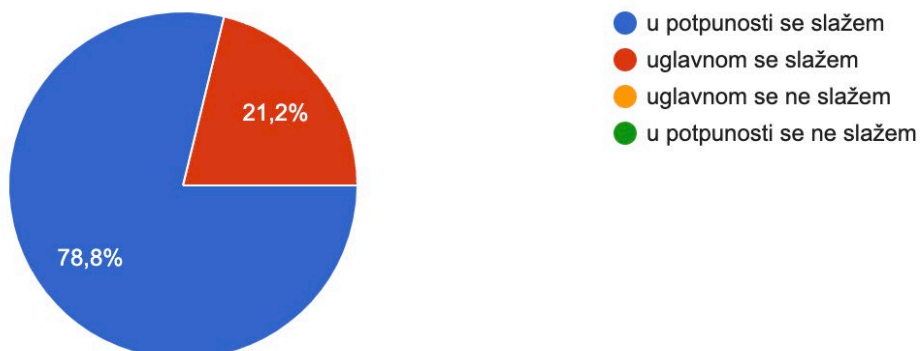
* napomena- podatci o broju uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika i učenika nisu potpuni, tako da je ukupna brojka veća

U sklopu programa Čuvari baštine, škole su ostvarile suradnju različitim vanjskim suradnicima. Ovisno o školi, mnoštvo istaknutih stručnjaka, ustanova i institucija dalo je svoj doprinos kvalitetnijoj izvedbi pojedinog projekta, odnosno programa Čuvari baštine u cjelini. Pregled vanjskih suradnika po školama prikazan je u narednoj tablici.

Tablica 6.: Prikaz vanjskih suradnika po školama

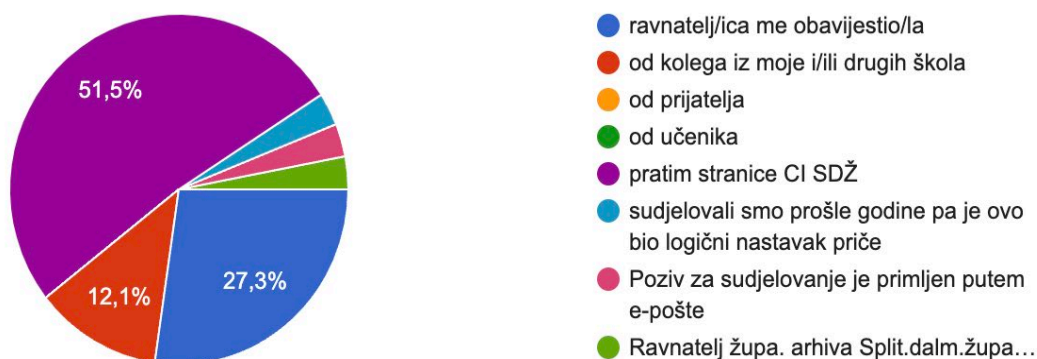
Škola	Suradnici
OŠ Bijaći	Muzej grada Kaštela, Bijaći - društvo za očuvanje kulturne baštine Kaštela, Grad Kaštela
OŠ braće Radića, Bračević	Župa Crivac
OŠ dr. Franje Tuđmana Brela	Turistička zajednica Brela
OŠ Gradac	Zavičajna zbirka Gradac, Općina Gradac, TZ Gradac
OŠ kneza Trpimira	Muzej grada Kaštela, HPD "Ante Bedalov"
OŠ kraljice Jelene	Nino Švonja, arheolog
OŠ Lokve-Gripe	Gradska knjižnica „Marko Marulić“
OŠ Manuš	Konzervatorica Ivana Radovani
OŠ Mejaši	Gradska knjižnica Marka Marulića, Etnografski muzej, Udruga Collegium Split kroz povijest, Vinko Jelaska
OŠ Milana Begovića	Povijesna postrojba kralja Dmitra Zvonimira Knin, Vranski vitezovi, Šibenska gradska straža
OŠ Petra Berislavića	Konzervatorski odjel u Trogiru, Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija RH
OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića	Općina Lovreć
OŠ Slatine	Župni ured, Mjesni ured, Čuvari Svetišta - obitelj Nakir
II. gimnazija, Split	Gradska knjižnica Marka Marulića, Turistička zajednica Grada Splita, Dalmacija Danas
Industrijska škola Split	Centar za odgoj i obrazovanje "Juraj Bonači"
Srednja škola Bol	gospodin Siniša Soljačić
Srednja škola "Braća Radić" Kaštel Štafilić - Nehaj	Muzej grada Kaštela, Gradska knjižnica Kaštela
Srednja škola Hvar	Turistička zajednica grada Hvara
Srednja škola Ivana Lucića – Trogir	Muzej grada Trogira, Konzervatorski odjel u Trogiru
Zdravstvena škola Split	Arheološki muzej u Splitu (gosp. Jurčević i gosp. Duplančić), Javna ustanova za upravljanje Park šumom Marjan (Antonela Čmrlec), Uršula Najev (glumica, mentorica učenicima), Matko Petrić (snimatelj), Nađan Dumanić (nastavnik iz Tehničke škole, pjesnik) Žarko Zečević (nastavnik iz Tehničke škole, 3D printer), predsjednik bratovštine sv. Križa, gospodin Roko Delić, fra Josip (samostan sv. Frane)

2.2. Prijava i odabir projekata

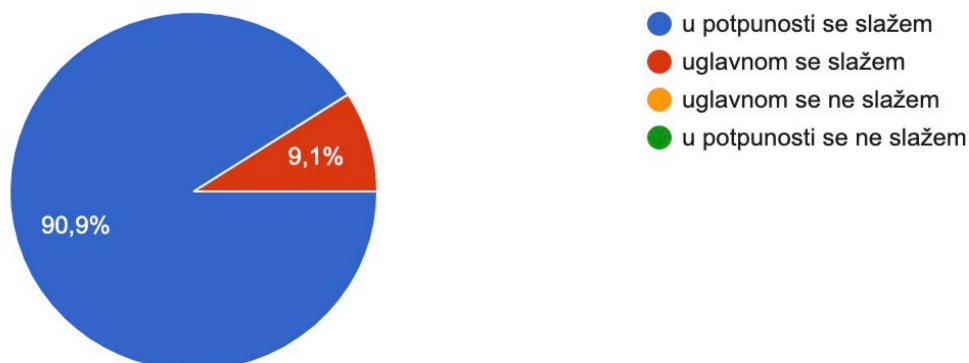
Slika 1.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Natječaj za prijavu u program „Čuvari baštine“ bio je jasan i razumljiv.“

Prema odgovorima 79% koordinatora, natječaj za prijavu u program „Čuvari baštine“ bio je u potpunosti jasan i razumljiv, dok se 21% koordinatora se s navedenim uglavnom slaže.

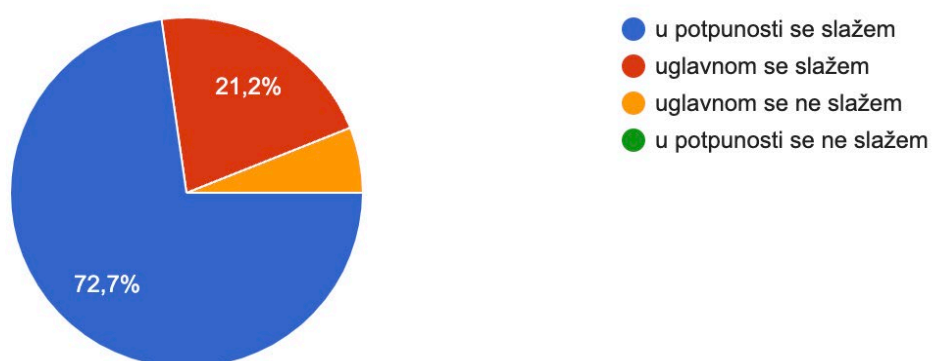
Slika 2.: Prikaz odgovora koordinatora za tvrdnju „Za natječaj sam saznao/la:“

Najveći dio koordinatora (52%) natječaj je vidjelo na stranicama CI SDŽ, njih 27% je saznalo od ravnatelja/ice, 12% ih je saznalo od kolega iz njihove ili drugih škola, te po 3% koordinatora pozivom za sudjelovanje putem e-pošte (jer su sudjelovali i prošle godine) te putem arhive Splitsko-dalmatinske županije.

Slika 3.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Proces prijave projekta bio je jednostavan, jasan i razumljiv.“

Prema procjeni 91% koordinatora, proces prijave projekta bio je u potpunosti jednostavan, jasan i razumljiv, a ostatak, odnosno 9% koordinatora se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom.

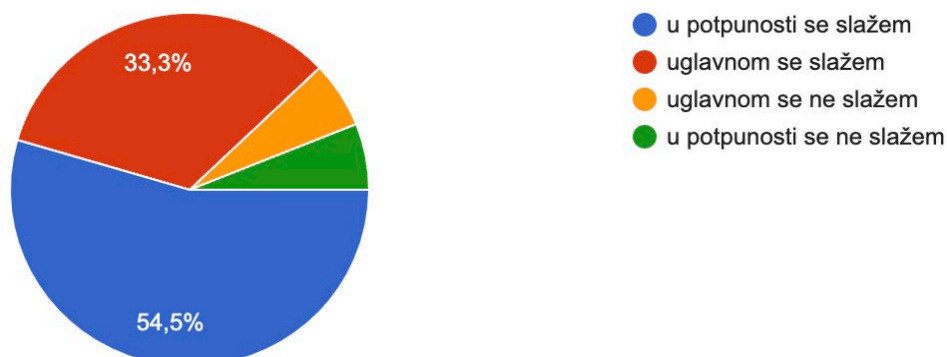

Slika 4.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Rezultati evaluacije prijave projekta bili su jednostavni, jasni i razumljivi.“

Najveći udio koordinatora (73%) se u potpunosti složilo s tvrdnjom da su rezultati evaluacije prijave projekta bili jednostavni, jasni i razumljivi, 21% se s istim uglavnom složilo, a preostalih 6% se s time uglavnom ne slaže.

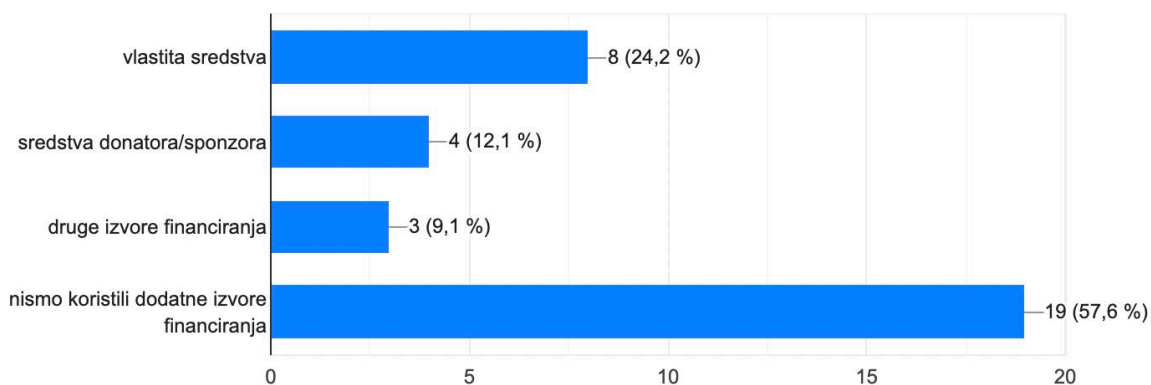
S obzirom na navedeno, može se uočiti da je koordinatorima proces prijave i odabira projekata u program „Čuvari baštine“ bio jasan i jednostavan, te da su informaciju o njegovoj provedbi uglavnom saznali prateći stranice CI SDŽ.

2.3. Financiranje

Slika 5.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „*Financijska sredstva dodijeljena temeljem javnog poziva bila su dostatna za realizaciju istog.*“

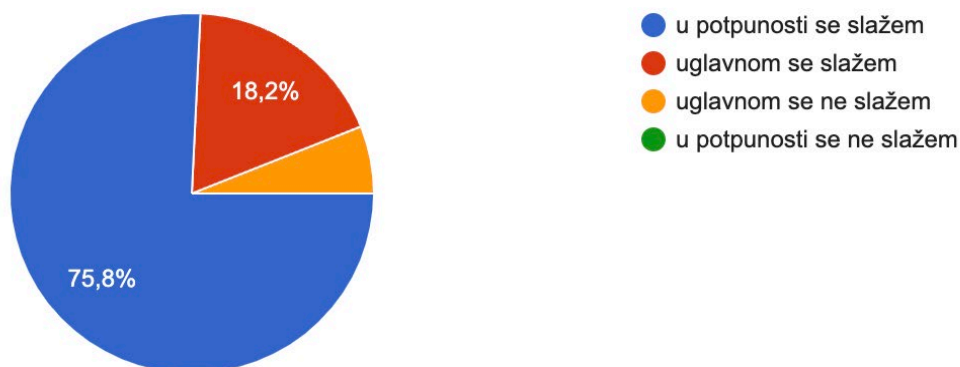
Većina koordinatora, njih 55% se u potpunosti složilo s time da su financijska sredstva dodijeljena temeljem javnog poziva bila dostatna za realizaciju projekta, njih 33% s time uglavnom slaže, dok se 6% uglavnom ne slažu sa navedenom tvrdnjom ili se u potpunosti ne slažu.

Slika 6. Korištenje financijskih sredstava izuzev onih dodijeljenih od strane CI SDŽ.

Najvećem broju sudionika (57%) projekta nisu bili potrebni dodatni izvori financiranja, 24% uz dodijeljena koristilo je i vlastita sredstva, 12% sredstva donatora ili sponzora, a ostatak, odnosno 9% druge izvore financiranja.

2.4. Voditelj programa

Slika 7.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Komunikacija sa voditeljem programa Draganom Šupom bila je ugodna i korisna.“

Velika većina koordinatora (76%) je komunikaciju s voditeljem programa procijenila u potpunosti ugodnom i korisnim, njih 18% se uglavnom slaže s tvrdnjom da je komunikacija s voditeljem bila ugodna i korisna, dok se 6% koordinatora uglavnom ne slažu.

U sklopu odgovora na opisna pitanja, koordinatori su **voditelja programa** „Čuvari baštine“ procijenili iznimno pozitivno. Komentar je dao 21 koordinator, a najveći broj komentara odnosi se na pristup voditelja te na komunikaciju sa voditeljima. Od odgovora izdvajaju se:

- Jasan, pristupačan, jednostavan i uljudan.
- Ne znam ide li ovaj komentar na pravu adresu...Dakle, s obzirom da se odabrani projekti nagrađuju (u medijima sam saznala da je riječ o zanimljivu putovanju), onda bi bilo dobro da nam na početku navedete jasne kriterije vrednovanja. I nekako mi se čini da nisu svi nagrađeni projekti jasno slijedili zadanu temu. Osim toga, jasno ste izdvojili 6 projekata srednjih škola, a poslije ste se zbog toga ispričavali, pa jedan nagrađeni projekt nije ni bio među 6 odabranih...itd., itd.
- Voditelj je u redu. Toliko je drugih propusta da je voditelj još i najbolji.
- Nemam neki poseban komentar, jedino da uvijek može biti bolje
- Suradnja s voditeljem je bila ugodna, jednostavna i na sva postavljena pitanja sam dobila odgovor u vrlo kratkom vremenu.

- Ako se pod ovim pitanjem traži komentar na gospodina Dragana Šupu, želim iznijeti sve pohvale. Na svako pitanje postavljeno mailom odgovorio je jasno i rekordnom brzinom.
- Komentari izrazito pozitivni .
- Odlična komunikacija. Na sva pitanja rado odgovara.
- Voditelj projekta je sasvim u redu, jasno i razumljivo te na vrijeme nam je sve javljao.
- Uvijek je spreman odgovoriti na sva pitanja i nedoumice. Hvala.
- Ljubazan, srdačan, brižan, odgovoran. Svako dobro!
- Voditelja projekta ne poznajem dovoljno da bih ga mogla komentirati, mogu komentirati samo njegove organizacijske vještine koje se nisu pokazale dobre.
- Budući da smo sudjelovali i prošle godine, usuđujem se usporediti provedbu obje godine. Čini mi se da je prošlogodišnji projekt (barem što se tiče komunikacije i organizacije samih sastanaka i aktivnosti tijekom trajanja projekta) bio bolje organiziran. Ove je godine nedostajalo komunikacije s voditeljem; čini mi se da je trebalo postaviti neke konkretne rokove tijekom projekta, recimo neke mini-rokove za pojedine elemente istraživanja. S druge strane, sviđa mi se što ovaj projekt ima tu dozu ležernosti i što ostavlja velik prostor koordinatorima za slobodu kreiranja svega - svakako podržavam takav način rada. Mislim da je najveći "problem" (ako ga tako možemo nazvati) nastao pred sam kraj projekta jer nisu bili naznačeni konkretni datumi završetka projekta, kao ni datum predstavljanja. Ali, gledajući unazad cijelu godinu i provedbu projekta, ne bih to izdvojila kao neki veliki propust.
- Voditelj je bio uvijek na raspolaganju, promptno i ljubazno odgovarao na upite i bio do velike pomoći.
- Ugodna, razumljiva i poticajna suradnja.
- Voditelj je žurno odgovarao na pitanja.
- Redoviti slanje poruka i obavijesti
- Voditelj na žalost nije bio dostupan, poslali smo mailove na koje nismo dobili odgovor
- Sve pohvale svima
- Vidljiv je trud i najbolja želja i volja.
- Pristupačan, ljubazan i predan onome što radi
- Korektan odnos
- Jasan, razumljiv

2.5. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika

Također su nas iskreno zanimali i dojmovi svih uključenih. Stoga smo školske koordinate zamolili i da nam u upitniku navedu dojmove učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika.

2.5.1. Učenici

Od ukupno 25 prikupljenih odgovora, njih 22 ukazuje na iznimno zadovoljstvo provedbom programa te imaju samo riječi hvale. Naravno, uz pozitivne dojmove slijedi i nekolicina konstruktivnih kritika, ali i nešto nezadovoljstva, čiji razlozi će svakako biti uzeti u obzir pri planiranju budućih programa. **Dojmovi učenika prema navodima koordinatora:**

- Učenici su oduševljeni. Usvojili su brojne vještine i sposobnosti.
- Učenici su jako zadovoljni odrađenim poslom, kao i ljudima iz udruge, muzeja, grada s kojima su surađivali.
- Razočarani su Festivalom izvrsnosti, ali zadovoljni svojim radom i našim aktivnostima koje planiramo razvijati i dalje.
- Učenici su bili vrlo zainteresirani kroz sve aktivnosti, za vrijeme realizacije projekta, veliko iskustvo i zainteresiranost za predstavljanje projekta u javnim događanjima
- Učenici koji su sudjelovali u projektu bili su oduševljeni idejom samoga projekta jer je uključivao terensku nastavu, posjet Etnografskom muzeju u Splitu kao i rad i obuku s novim digitalnim alatima. Spojili smo tradiciju sa suvremenim digitalnim ozračjem. Učenici su osobito bili oduševljeni posjetom "Festivalu izvrsnosti" u Solinu jer su tamo vidjeli što su druge škole predstavile svojim projektima. Mi smo mala škola i svaki odlazak iz Vrgorca za učenike predstavlja poseban događaj.
- Učenici su jako zadovoljni i ponosni što su sudjelovali u ovom projektu.
- Učenicima se svidjelo sudjelovati u projektu. Bili su na dva lijepa izleta, u školi su u okviru pojedinih izvannastavnih aktivnosti pridonosili realizaciji projekta. Mnogi su od njih komentirali (pogotovo osmaši) da bi voljeli da je i ranije bilo sličnih događanja. Osobito im se svidio Festival izvrsnosti.
- Oduševljeni su.

- Učenici su bili zadovoljni.
- Naporno ali na kraju sretni i zadovoljni
- Učenici su zadovoljni. Rado su oživjeli igre, neke su već znali igrati, neke naučili. Bilo je za njih zanimljivo i izazovno iskustvo.
- Učenici su bili veoma zadovoljni sudjelovanjem na projektu. Zadovoljni su i rezultatima te naučenim.
- Učenici žele nastaviti projekt i kažu kako su uživali tijekom cijele realizacije projekta.
- Učenici su zadovoljni. Jedini su svi bili žedni, bilo je jako vruće.
- Bilo im je fantastično lani i ove godine. Plakali od sreće.
- Učenici su zadovoljni radom na projektu.

• O projektu: (objavljeno uz scenarij) - „ Proširila sam svoje znanje o povijesti otoka i Zagore. Ovim projektom čuvamo staru baštinu, da se ne zaboravi. Jako sam ponosna na sebe što radimo ovaj projekt.” Lana Lj. - „ Mene je bilo strah pred ljudima, ali sam ga pobijedio. Igrajući stare igre franje i karet naučio sam mnogo o prošlosti našeg zavičaja i jako sam se zabavio.” Luka M. - „ Zabavljamo se i učimo nove stvari iz Zagore i otoka koje nismo znali, više vremena provodimo vani u prirodi. I to sve bez mobitela!” Matej K. - „ Kako sve više vježbamo predstavu razbijam iz glave tremu kad idemo na izlete uvijek nešto novo naučimo i zabavimo se. Jedva čekam nastup da svima pokažemo što smo naučili.” Ameli A.S. - „ Sviđa mi se sudjelovati u ovom projektu jer m otkrila stvari koje nisam znala. Naučila samo običajima koji su se skoro zaboravili, o igrama koje su odražavale i zbližavale ljude, stare riječi i njihova značenja.” Nika B. - „ Projekt mi se jako sviđa. Bojao sam se, ali sam razbio tremu i zabavio se. Siguran sam da je poanta ovog projekta da očuvamo tradicije naših starih. Mnogo sam naučio o prošlosti našeg zavičaja. Jedva čekam izvesti predstavu s prijateljima da svi vide što smo naučili.” Marko P. - „ Ovaj je projekt jako zanimljiv. Sviđa mi se što učimo kako su ljudi prije živjeli. Tada je skoro sve bilo mnogo drugačije, ta se vremena čine teška. Zabavno je učiti o njima.” Maša L. - „ Meni je ovaj projekt jako zabavan i jako mi se sviđa. Trebali smo uložiti dosta truda da se sve napravi uz gradivo, uspjeli smo i puno smo toga naučili. Najviše mi se sviđa kad pričamo o tome kao su ljudi prije živjeli i kada igramo stare igre.” Ani U. - „ Naučio sam nove riječi, nove stvari i kako su ljudi prije radili.

Na početku mi se projekt nije baš svidio, ali kasnije mi je bio bolji. Jako sam sretan što sam sudjelovao u projektu.” Filip J. - „ Iz ovog projekta naučio sam stare riječi, pjevati pjesme i govoriti na pozornici. Prije to nisam znao. Ovaj projekt mi se zbog toga svidio. Posjetio sam i otok i Zagoru, to je bilo baš super.” Bepo R. - „ Meni se jako svidio projekt. Svladao sam tremu i strah. Ja mislim da sam naučio puno toga. Puno sam se potrudio i znam sve. Ponosan sam što sam s otoka.” Petar Đ. - „ Iz ovog projekta svidjelo mi se što sam naučio kako su ljudi živjeli dok nije bilo struje i vode. Naučio sam i neke stare igre. Najviše mi se svidjelo što radimo predstavu i više se ne bojim izaći pred publiku i glumiti.” Dino D. - „ Jako mi se sviđa što u projektu radimo predstavu, jer ima zanimljivih i smiješnih dijelova. Bojala sam se da neću naučiti tekst, ali jesam. Kroz predstavu sam naučila puno toga, starih običaja i igara.” Ena G. - „ Sviđa mi se što smo išli na izlete pa smo tako puno toga naučili. Bit ovoga je da naučimo kako su živjeli naši djedovi i bake. Najviše mi se svidjelo igrali igre koje su oni igrali.” Ante L.

- Učenici su oduševljeni. Sviđa im se sve što ih odmakne od škole i učioničke nastave, a ovi projekti upravo to nude. Naravno, veliku ulogu tu igraju i nastavnici mentori na kojima je najveći zadatak da učenike zainteresiraju o pojedinim temama. Ono što učenici većinom izdvoje kao pozitivan segment projekta jest činjenica da nauče nešto o svojoj baštini kroz zabavu i igru.
- Učenici su oduševljeni (pogotovo oni koji su bili na Festivalu) i jedva čekaju nove projekte).
- Bilo im je zanimljivo, prepuni su dojmova, ostvarili su osobne potencijale, međusobno se osnaživali i spoznali vrijednost svoga angažmana za grad u kojem žive. Na prezentaciji im je bilo zanimljivo pogledati ostale štandove i poslušati prezentacije projekata, ali im je bilo donekle dugo i prevladao je umor.
- Oduševljeni osobito nakon što su pročitani za nagradu.
- Učenici su izrazito motivirani i zadovoljni radom u projektu
- Učenici su bili jako zadovoljni svime što su doživjeli i naučili u ovom projektu. Jedino nezadovoljstvo iskazali na dan kad su prezentirali svoj rad u Solinu.
- Učenici su jako zadovoljni i vlastitim rezultatima i samim festivalom.

- Zadovoljni su, vole ovakav način rada (istraživanje i kreativnost).
- Učenici su oduševljeni jer mogu njegovati svoje talente kroz projektne aktivnosti
- Učenici su kroz cijeli proces provedbe projekta zaista uživali, a kruna svega je bilo je predstavljanje u Saloni, gdje su jedinu zamjerku imali na prerani dolazak zbog velike vrućine.
- Jedan novi drugačiji pristup u radu. Smjernice koje su dobili bit će motivacija za daljnji rad na projektima.

Primjedbe:

- Učenici su bili razočarani što nisu uspjeli prezentirati projekt, tj. predstaviti ga. Inače, uživali su u radu i sudjelovanju, osobito u pripremi i izvođenju predstave.
- Učenici su bili nezadovoljni završnom priredbom.

Ostatak primjedbi odnosi se na konferenciju o kojoj će biti riječi u nastavku. Možemo zaključiti da je program za učenike imao višestruke koristi, osobito u području stvaralaštva i projektne nastave kao drugačijeg načina rada koji se učenicima posebno sviđa. Prema svemu sudeći, nije nedostajalo ni zabave i uživanja u zajedništvu na terenu.

2.5.2. Odgojno obrazovni djelatnici

Kao i kod dojmova učenika, većina dojmova je pozitivna, uz prijedloge za unaprjeđenje:

- Projekt nam je omogućio da naša ideja postane vidljiva. Bio nam je izvrsna platforma za suradnju s lokalnom zajednicom.
- Zadovoljni smo angažmanom naših učenika, susretljivošću ljudi s kojima smo surađivali, onim što smo od njih naučili...
- Kao autorica projekta iznimno sam sretna što sam bila dio projekta CISDŽ "Čuvari baštine - Naše užance". Suradnja s koordinatorom je bila odlična. Projektne aktivnosti su se provodile prema određenom planu, učenici su poštivali rokove.

Malo smo imali problema sa stvaranjem web stranice, ali učenik iz projektnog tima uz posebnu edukaciju stvorio web stranicu "Preplet baštine" koja će se nastaviti dograđivati.

- Djelatnici su jako zadovoljni i ponosni sudjelovanjem u ovom projektu.
- Uglavnom dijelimo zadovoljstvo nakon obavljenoga posla. Sve što su pojedini djelatnici s učenicima ostvarili nadograđivalo se jedno na drugo poput slagalice u cjelokupni rezultat. Svi ističemo zadovoljstvo suradnjom, sviđa nam se što smo imali mogućnost za ovakav način rada, osjećamo da smo isprepleli razna područja, osobito književnost i povijest, a zadovoljni smo jer je osnovni cilj ostvaren. Imamo osjećaj da će barem ova generacija naših učenika zaista upamtiti djelo Luke Botića i njegove glavne likove.
- Izvrsna prilika za poticaj razvoja kreativnosti učenika te očuvanje lokalne baštine i prezentiranje iste
- Prostor je lijep, ali teško je doći do njega bez osobnog prijevoznog sredstva. Dobra je zamisao, ali u realizaciji nešto je krenulo u krivom smjeru.
- Jako zadovoljavajući
- Djelatnici su zadovoljni i ponosni na ostvarene rezultate.
- Djelatnici su jako zadovoljni.
- Odličan projekt koji smo odradili s radošću i ponosom na naše nematerijalno blago.
- Oduševljeni i ponosni
- Bilo je ugodno raditi i na ovogodišnjem projektu Čuvara baštine, mnogo toga smo saznali o našem gradu zajedno sa učenicima i moram priznati da smo se najviše od svega zabavljali.
- Dojmovi mojih kolega koji su sudjelovali u realizaciji ovog projekta su izuzetno pozitivni, zbog suradnje sa mnom kao voditeljem projekta.
- Svakako podržavamo ovakve i slične projekte i zahvalni smo na mogućnosti i prilici za sudjelovanje u projektu. Smatramo da je projekt hvalevrijedan jer otvara mnoge prilike i nastavnicima i učenicima.
- Osjećaj da smo napravili nešto korisno i poučno, i motivirali učenike za njegovanje tradicije i čuvanje baštine.

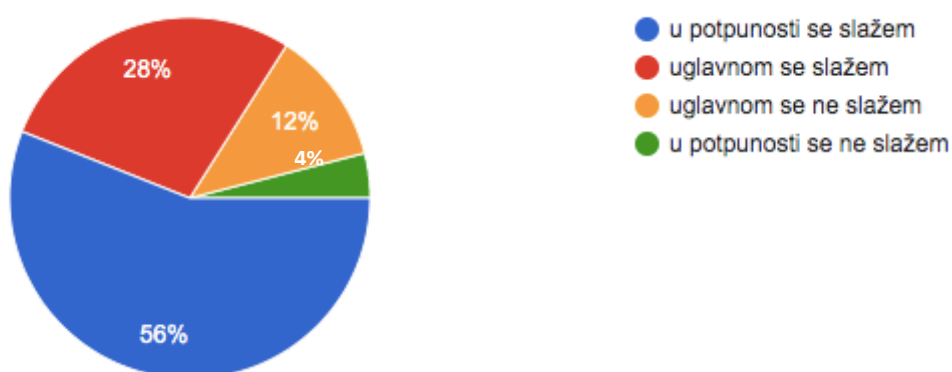

- Ispunili su ciljeve, ostvarili ishode, prezentirali svoj rad i rad svojih učenika. Nešto bi mijenjali u samoj smotri, odnosno Festivalu predstavljanja projekata da ne traje tako dugo i da svi koji su dobili sredstva imaju jednako vremena za predstaviti se ostalima.
- Ovakvi projekti su dobar način da se potaknu potencijalno daroviti / visoko motivirani učenici.
- Moram priznati možda i zbog nagrade iskazano oduševljenje.
- Djelatnici su izrazito zadovoljni
- Projekt je dao jednu dodatnu snagu i energiju jer smo vidjeli da učenici uživaju u svakom trenutku. Nezadovoljni su bili na dan Festivala izvrsnosti jer su imali dojam da rad i trud učenika i djelatnika nije bitan.
- Sve pohvale
- Kvalitetne teme, djelatnici su rado sudjelovali, smatraju ove teme važnima.
- Svi djelatnici koji su bili uključeni zadovoljni su svim fazama projekta. Za provedbu je bilo dovoljno vremena, na kraju su se datumi i pomaknuli što nam je još više i odgovaralo. Financijska sredstva su stigla u cijelosti i dovoljno rano da se krene u realizaciju ideja.
- Samo sudjelovanje na predstavljanju projekata mogli smo ocijeniti što nije bilo dobro u našem radu, na što se točno usredotočiti, kako isplanirati podjelu zadataka svima koji sudjeluju u projektu...

3. Festival izvrsnosti

Kako je navedeno u uvodu, program Čuvari baštine, kao i ostali izvannastavni interdisciplinarni programi CI SDŽ, završen je predstavljanjem projekata na Festivalu izvrsnosti održanom u Amfiteatru Salone 2. i 3. lipnja 2022. godine.

Slika 8.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Festival izvrsnosti bio je kvalitetno i profesionalno organiziran.“

Nešto više od polovine koordinatora u potpunosti se složilo s tvrdnjom da je Festival izvrsnosti bio kvalitetno i profesionalno organiziran, 28% uglavnom dijeli to mišljenje, 12% se uglavnom ne slaže s navedenim, dok se 4% uopće ne slaže s tom tvrdnjom.

Uz procjene, koordinatori su u opisne odgovore saželi svoje dojmove o Festivalu. Poseban naglasak bio je na druženju, na ambijentu i prostoru Amfiteatra Salone, gdje se odvijao Festival te javljanje sa štandova. Odgovori koji se izdvajaju:

- Javljanje sa štandova, interaktivnost.
- Što se svaki projekt predstavio sa svoga štanda.
- Svakako naše pohvale ide za kvalitetu tehnike ove godine - ozvučenje, pozornica, veliko platno, glazba (DJ), rasvjeta, pa i sami voditelji programa..... taj je dio Festivala bio na razini
- Bilo je dobro planirano i osmišljeno, ali realizacija je zakazala.
- Nemam baš nešto što mi je oduzelo dah, osim velikog trud, rada učenika i njihovih nastavnika

- Svi su imali mogućnost prikazat svoj projekt, i da su se sudionici mogli međusobno družiti i razmjenjivati iskustva.
- Predstavljanje projekata na štandovima koje smo mogli obići i pritom razgovarati sa mentorima i učenicima.
- Raznolikost projekata i zainteresiranost škola, učenika i djelatnika.
- Ambijent, druženje, srdačnost
- Puno prijavljenih, entuzijazam i nastojanje škola da predstave najbolje što su napravili.
- Lokacija, opuštena, ugodna i vesela atmosfera te voditelji koji su bili odlični, opušteni i zanimljivi.
- Kreativnost i entuzijazam učenika i njihovih mentora.
- Raznovrsnost ideja, opušteni ljudi koji uživaju u svome poslu, trud organizatora usmjeren ka kvalitetnoj nastavi i očuvanju baštine.
- Trenutak za pamćenje: šarenilo izuzetno zanimljivih prezentacijskih štandova, radost učenika i zadovoljstvo učitelja, mogućnost upoznavanja i druženja učenika s vršnjacima, učitelja s drugim mentorima, uz roditelje koji su nam se pridružili.
- Svi su imali mogućnost predstaviti svoj projekt i mjesto prezentacije.
- Veliki broj škole, šušur, medijska zastupljenost...
- Lokacija je bila dobra ideja, ali za neko drugo doba godine.
- Šušur ljudi i ideja.
- Entuzijazam učenika i njihovih voditelja.
- Raznolikost projekata
- Prostor, velik broj škola, voditelj, javljanja sa štandova...
- Prilika za nova iskustva, nova poznanstva, nove ideje...
- Sve je bilo odlično. Atmosfera, druženje djece, predstavljanje na glavnoj pozornici...
- Atmosfera i samo mjesto, te predstavljanje škola uživo sa štandova.
- Druženje sa svim sudionicima
- Sve je bilo odlično; organizacija, druženje, prezentacije.

Koordinatori navode i neke nedostatke, odnosno što im se nije svidjelo na Festivalu izvrsnosti:

- Prerano smo trebali doći. Biti tamo u 17 sati je bilo prilično iscrpljujuće i za učitelje i za učenike, a i nepotrebno. Program je počeo tek u 19 sati...
- Vremenske prilike, odnosno vrućina, ali na to se ne može utjecati.
- Jedino što bismo izdvojili kao veći problem ovogodišnjeg Festivala je kašnjenje programa i trajanje do kasnih sati. Kada smo dobili mail u kojemu je pisalo da će samo pojedine škole predstavljati svoje radove na pozornici, 'obradovali' smo se jer se prošle godine smotra odužila upravo zbog trajanja predstavljanja. Razumijem da se sve škole žele na neki način predstaviti, ali mislim da su se javljanja sa štandova trebala ili ukinuti ili vrlo vrlo ograničiti. Vi ste u rasporedu to jako dobro naglasili i ograničili ih na 2,3 minute, no to je bilo daleko od stvarne situacije. Na samom kraju prvog dana Festivala ispalo je da su predstavljanja sa štandova trajala puno duže od samih predstavljanja na pozornici, a ove škole koje su odabrane za predstavljanje na pozornici su, vjerujem, odabrane s razlogom jer su se na neki način malo istaknule od ostalih. Mislim da se onda malo tu pogubilo 'tlo pod nogama' jer nisam sigurna koliko su posjetitelji tijekom večeri imali strpljenja i volje za slušanje svih predstavljanja. Sve u svemu, ne bih to posebno isticala i govorila samo u negativnom kontekstu o prvoj večeri jer je i za očekivati kada program ide uživo i kada ima toliko sudionika da će se pojedine stavke odužiti. Mi smo se predstavljali posljednji pa smo bili nestrpljivi i jako uzbuđeni oko našeg predstavljanja pa nismo toliko negativno gledali na cijelu situaciju, vjerujem da je školama koje su među prvima odradile svoj službeni dio bilo puno teže čekati sami kraj nego nama.
- Bilo je jako vruće, a nije bilo hlada ni vode. Blizu nije bio dućan da se voda i hrana mogu kupiti, a predugo je trajalo. Učenicima je bilo prenaporno. Tek u 22h su došli na red za prezentaciju, a obzirom da smo prije 17 h bili tamo, bili su premoreni za odraditi to kako treba.
- Loša organizacija, velika vrućina, loše predstavljanje malo na pozornici malo na štandu
- Prostor nije bio pogodan za predstavljanje i održavanje.

- Trajanje, mjesto održavanja - zbog vrućine, nedostatak vode, izmiješani stolovi, kašnjenje programa itd.
- Što je program kasnio i što dugo traje (nije ugodno na suncu čekati)
- Bilo je vruće i svi smo bili malo zbijeni. Prostor je velik, mogli su se štandovi razmaknuti. Jedino to.
- Nigdje hlada i malo vode
- Smatram da svi trebaju imati priliku predstaviti projekt, ne u dvije minute...
- Organizacija mi se u potpunosti nije svidjela. Mailovi vezani za organizaciju nisu bili usklađeni, stizali su jedan za drugim, a svaki je objašnjavao onaj predhodni. Kasno se dobila informacija o svemu što je planirano, o datumu prezentacije i obliku. Mišljenja sam da je obavjest trebala biti upućena barem 2 mjeseca unaprijed, a ne 15 dana unaprijed. Mnogo kolega nije na vrijeme poslao svoje prezentacije i to je onda rezultiralo onako lošom organizacijom Festivala. Također, na Festivalu su se projekti tek trebali prezentirati, a već su se znali pobjednici. Pitam se što smo iz svega navedenog naučili djecu, zapravo što se Festivalom trebalo naučiti i poručiti djeci ili je Festival bio samo prezentacija grupe odraslih. Organizacija Festivala bila je u potpunosti na loše odabranoj lokaciji bez obzira na vrijeme, je li se razmišljalo na škole koje dolaze s otoka ili udaljenijih mjesta kako će doći i kada će se vratiti kući s djecom. S početkom programa se kasnilo cca 90 minuta i onda nije tekao po planu, jer su se pojavili tehnički problemi. Dojam je loš s obzirom na ukupnu pripremu prezentaciju i motivaciju da se sudjeluje na Festivalu. Glavni nositelji su ipak učitelji, nastavnici i djeca za DJECU, a ovako nešto „sklepano“ pred djecom nema opravdanja.
- Sam izbor prostora i način predstavljanja onih projekata koji nisu ušli u uži izbor.
- Nije mi se svidjela vrućina, kaotičnost na samome početku i predugo trajanje.
- Premalo vremena za predstavljanje projekta. Mišljenja smo kako su svi trebali imati istu minutažu u predstavljanju i da su je se svi trebali pridržavati.
- Na sunce i vrućinu se nije moglo utjecati, ali moglo se pripremiti dosta vode.
- Loša organizacija, promašeni članovi "stručnog" žirija i njihovi neumjesni komentari, vrućina, prevelik broj izlagača i ozračje čitavog događaja.

- Nismo imali mjesto za zadrugu, ali nam je brzo ponuđena druga mogućnost. U početku malo visoke temperature.
- Površnost, osjećaj da nikoga ne briga za učenike i njihovu prezentaciju. Činilo se da smo tu radi prezentacije pojedinaca a ne učenika i njihova rada.
- Nije bilo suncobrana ni vode...da smo znali, ponijeli bismo svoje suncobrane i vodu. Manastirine su puno bolja lokacija za ovo doba godine!
- Prerani početak s obzirom na veliku vrućinu, predugo trajanje, dojam neorganiziranosti, nedostatak vode, način predstavljanja odabranih, a nitko ih ne sluša, blagi osjećaj razočaranosti...
- Trajalo je predugo, nije se pridržavalo vremenskog rasporeda, sve skupa je kasnilo, dosta organizacijskih propusta
- Prekasno je završilo za nas koji smo imali još putovati kući.
- Što smo došli prerano, bilo je vruće, bez hlada i bez vode (trebalo nas je upozoriti), pomiješla su nam se mjesta pa nismo znali gdje nam je stol... Trebalo je doći oko 18.00 najranije i ako je moguće prebaciti na petak (mi s otoka smo izgubili dva dana škole: i četvrtak i petak).
- Vrućina i smatram da bi bilo dobro s obzirom na dugo trajanje programa da se donijelo sendviče za sudionike.

Opći zaključak je da je u organizaciji Festivala izvrsnosti bilo nekoliko propusta, s obzirom na vremenske prilike koje su sve iznenadile taj dan. U komentarima koordinatora svakako ima konstruktivnih prijedloga koje je potrebno uzeti u obzir pri planiranju Festivala iduće godine, kako bi se ovi nedostaci otklonili, a Festival bio ono što treba biti- prilika za zabavu, druženje i razmjenu ideja.

U nastavku slijede ideje i prijedloge za buduće Festivale izvrsnosti, koje su dali koordinatori, osim osiguravanja vode:

- Staviti kasniji termin ili osigurati nadstrešnicu. U početku se nije držalo plana s rasporedom štandova. Na to treba bolje pripaziti.

- Model organizacije je dobar, ali svakako treba potražiti neku lokaciju koja ima više prirodne hladovine. Također bi bilo dobro da se svake godine organizira u nekom drugom gradu SDŽ. Vjerujem da ima škola i gradova koji bi ideju podržali.
- Ostavila bih ovaj ležerniji i opušteniji pristup – druženje uz pjesmu i razgledavanje štandova; ograničiti predstavljanje na pozornici (kao i ove godine odabrati određeni broj škola, ali onda povremeno prekinuti predstavljanja blokom glazbe); javljanje sa štandova ukinuti, ali tijekom večeri poticati posjetitelje na razgledavanje štandova te naglasiti da stručni žiri obilazi sve štandove (to sve sa ciljem postizanja ozbiljnosti na samim štandovima); ubaciti neki catering dio, štand s hranom i pićem; osigurati akreditacije svim sudionicima (teško je među djecom izdvojiti "one koji su se posebno istaknuli")
- Organizirati ponovo u Tusculumu jer tamo barem ima malo hlada, a pekara i dućan su blizu. Početi kasnije. Pridržavati se predviđenog vremena trajanja pojedinog izlaganja te izlagače prekinuti ako prekorače vrijeme. Na taj način bi događanje trebalo trajati koliko je i predviđeno. Djeci je predugo toliko biti na predstavljanju.
- Bolja lokacija, držati se dogovorenih vremenskih termina kako bi svi bili prisutni do samog kraja (mnogi su napustili prostor puno prije završetka zbog prijevoza, trajekta)
- Mjesto održavanja prilagoditi učenicima kako bi predstavljanje došlo do punog izražaja.
- Prilagoditi se vremenskim prilikama, trajanje programa dulje od dva sata je previše, nitko nema koncentracije za pratiti program dulje od toga, ograničiti predstavljanje na pozornici, skratiti program, popraviti organizaciju događanja, ukinuti prazan hod od 3 sata na 40 stupnjeva
- Kraće trajanje jer su u pitanju djeca osnovnoškolske dobi
- Promijeniti glasovanje QR kodom.
- Titova vila ili Marjan(gdje ima hlada), Ćardin...
- Organizirati datumski ranije s mogućnošću prezentiranja najboljeg dijela projekta (pjevanje, predstava, film, video zapis....)

- Možete ponoviti sve osim da dolazak mora biti u 17h, možete pomaknuti barem na 18h i ukoliko je moguće osigurati barem po 0,5l vode za svakoga.
- Kako bi se Festival kvalitetno organizirao potrebno je na vrijeme svim sudionicima dostaviti vremenik i plan aktivnosti.
- Druga lokacija i možda podijeliti osnovne i srednje škole u različite dane da traje kraće.
- Uskladiti rokove za predaju rezultata projekata s rokovima za odabir projekata koji će biti prezentirani na Festivalu
- Pridržavanje vremenskih okvira
- Možda bi bilo dobro razmisliti o nekome ranijem terminu, prije ljetnih vrućina i osmisliti kako završiti sve prije 22 sata zbog djece mlađeg uzrasta, možda razdvojiti nagrađivanje osnovnih i srednjih škola...
- Trebalo bi Festival trajati duže s obzirom na broj prijavljenih projekata.
- Paziti na dogovoreno vrijeme.
- Novi članovi žirija (ljudi koji imaju veze sa školstvom ili barem senzibilitet za rad na ovakvim projektima), druga lokacija (Tusculum je bio puno prikladniji jer je bilo hlada), osigurana voda i akreditacije za sve sudionike (nedostajalo je svega ove godine), odvajanje osnovnih i srednjih škola, program treba ići brže i završiti ranije. Treba pojasniti publici kako se glasa (glasa li svaka škola samo s jednog maila, glasaju li posjetitelji, koliko se puta može glasati, pročitati rezultate i broj glasova...), pojasniti zbog čega su pobjednički projekti bolji. Raditi na tome da se stekne dojam Festivala izvrsnosti, ne sajma. Odgovoriti na upite na mrežama, navesti sve škole koje su dobile priznanja...Naša škola dobila je priznanje za najbolji štand - to niste uopće spomenuli niti na priznanju piše ime naše škole (moramo ga vratiti iduće godine?)
- Bolja opskrba vodom, mogućnost sudjelovanja u troškovima prijevoza učenika
- Skratiti / ograničiti vrijeme izlaganja, dati svim projektima jednaku važnost prilikom izlaganja, jasni kriteriji ocjenjivanja, izbaciti "Glas publike"...
- Ovo je rad za djecu, važno je da ih se čuje i da dobiju dojam da ima smisla truditi se i raditi na očuvanju baštine. Ova nagrada " Glas publike " - za nju nitko nije znao

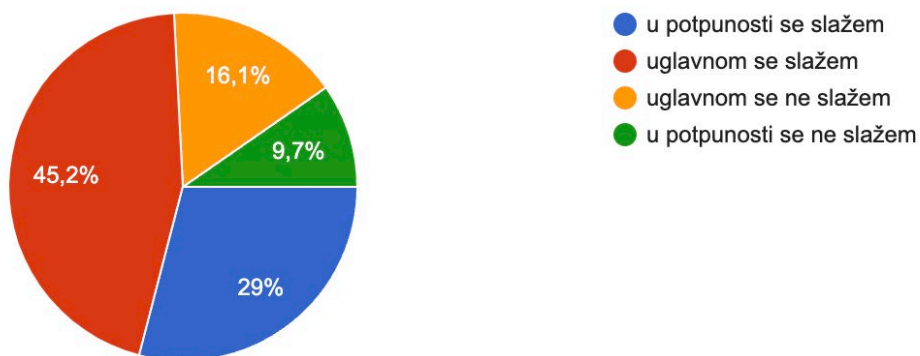
osim vjerojatno onih za koje je organizirana. Bilo je škola koje su napustile Festival nemajući pojma da postoji ta nagrada pa su nas pitali tko je ovdje bio " publika". Moglo se to izvesti puno transparentnije. Na primjer, svi su trebali unaprijed biti obavješteni o tako nečemu. Osim toga glasovanje je moglo biti organizirano tako da svaka škola da glas za projekt koji im se najviše sviđa i ostavio im je najbolji dojam a da ne može glasati za sebe.

- Jasno definirani kriteriji s kojima će sudionici biti unaprijed upoznati
- Manastirine kao lokacija završne konferencije.
- Osobno bih organizaciju odradila u partnerstvu s nekom osnovnom školom koja bi sa svojim učenicima i nastavnicima odradila postavljanje stolova, njihovo označavanje, osobe za davanje uputa i slično, kako bi se koordinator mogao posvetiti drugim poslovima. Možda osigurati bocu vode za svako dijete i možda suncobrane.

- Početi kasnije; oko 18.00 najranije i ako je moguće prebaciti na petak (mi s otoka smo izgubili dva dana škole: i četvrtak i petak). Osigurati ili bar upozoriti da nema hlada. Ako je ikako moguće, osigurati štand s krovom ili bar imati normalan stol da se može pričvrstit pomoćni dio. Mi smo npr. nosili svoje držače i gornji dio za štand ali ih nismo mogli pričvrstiti jer noge od stola, nisu bile standardne. Ili jednostavno poslati sliku štand/stola da znamo što nas čeka pa se lakše prilagoditi. :-)

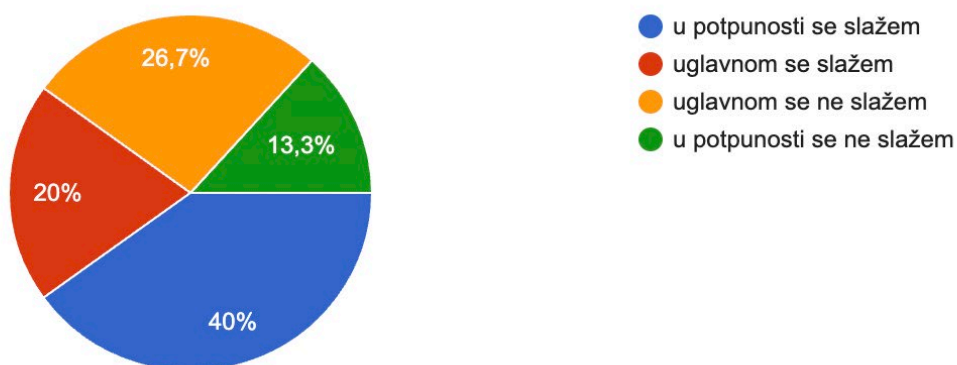
- Povratak na Manastirine jer ima više hlada. Jasnije objasniti kriterije za dodjeljene nagrade da se možemo u tom smjeru i pripremati od početka. Radove bi rebali predstavljati učenici kroz kratke video uratke. Manogi učenici a i ja kao mentor nismo navikli na veliki auditorij. Manifestacija bi trebala trajati kraće jer na kraju glas publike koji je dobro osmišljen nije u potpunosti realiziran.

- Mislim da je termin održavanja Festivala nezgodan - kraj školske godine , padanje blagdana (npr. Tijelova). mjesto održavanja Festivala - znam da je lokacija predivna , ali treba doći do Salone - roditelji rade pa nisu u mogućnosti prevoziti djecu, neki ne mogu pokupiti sve i mi profesori ne možemo svu djecu skupiti a i nama je nezgodno izbivati sa nastave pred sam kraj - pogotovo ako ima dosta profesora koji su u 5. mjesecu izbivali zbog državnih natjecanja sa djecom i terenskih nastava (recimo Vukovar i još drugih...) , razni izostanci učenika sa nastave (bolest , bolnica ...) sve to dodatno komplicira organizaciju i dolazak na festival - to se nama na žalost dogodilo.

Slika 9.: Prikaz procjena koordinatora za tvrdnju „Kriteriji za odabir nagrađenih projekata bili su jasni i razumljivi.“

Da su kriteriji za odabir nagrađenih projekata bili jasni i razumljivi u potpunosti se složilo 29% koordinatora, 45% se uglavnom slaže s navedenim, 16% se uglavnom ne slaže, dok se 10% u potpunosti ne slaže s navedenom tvrdnjom.

Slika 10.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Model nagrade "Glas publike" nakon prezentiranih svih projekata je dobro osmišljen.“

S navedenom tvrdnjom u potpunosti se slaže 40% koordinatora, njih 20% se uglavnom slaže, 27% ih se uglavnom ne slaže, dok se u potpunosti ne slaže 13% koordinatora.

4. Osvrt na cjelokupni program

Pri kraju same evaluacije, koordinatori su imali priliku osvrnuti se na cjelokupni program i pridonijeti njegovu unapređenju svojim prijedlozima i komentarima. Na temelju toga možemo izdvojiti ono što im se **osobito svidjelo**. U ovom dijelu odgovore je dalo 27 koordinatora, od kojih njih pet navelo kako im se najviše svidjela ideja, te rad na očuvanju naše baštine.

Nadalje, koordinatorima je posebno olakšala jednostavnost i fleksibilnost samog programa te komunikacija s voditeljem programa.

- Vidljivost koju #centrizvrsnosti pruža te financijska potpora bez koje bi mnogi projekti ostali tek puke ideje.
- Dovoljno vremena za provedbu projekta, nitko iz Centra ne gnjavi nepotrebnim formalnostima, sastancima, izvješćima i sl., široka mogućnost odabira tema, završni susret ili festival bolje organiziran od ovogodišnjeg...
- Nije teško pronaći se na listi odabanih projekata - što je ujedno i minus. Bolje dati veća sredstva manjem broju škola. Ići na kvalitetu, ne na kvantitetu.
- Motiviranost učenika, nastavnika... smijeh, susretljivost, komunikativnost svih sudionika Festivala.
- Lijepo druženje učenika i djelatnika svih prijavljenih škola, dijeljene izvrsnih projekata
- Sviđa mi se mogućnost kreiranja vlastitoga projekta, financijska sredstva koja omogućavaju ostvariti zamišljene planove, uopće poticanje na osmišljavanje projekta u svrhu očuvanja baštine.
- Glavna ideja projekta.
- Naglasak na uključenosti djece u provedbi.
- Suradnja svih sudionika
- Sve jasno, upute, organizacija, navođenje, super atmosfera...
- ideja otkrivanja materijalne i nematerijalne baštine koja nas okružuje i pokušaj oživljavanja i očuvanja iste.

- Ležernost samog projekta i velika sloboda koju imaju nastavnici i učenici - to je i ono što me posebno privlači kod samog projekta jer se tako možemo posvetiti radu i kreativnosti, a ne biti stalno opterećeni zadatcima i rokovima; ipak valja postaviti barem 2,3 glavna roka za tijek istraživanja, čisto da se vidi uključenost svih škola

- Jako mi se sviđa sve što CI nudi. Osobno sam involvirana u očuvanje tradicije i baštine u Šibeniku tako da ovaj program smatram jako vrijednim, pogotovo u današnje vrijeme digitalizacije.

- Mjesto održavanja Festivala
- Poticaj na rad potencijalno darovitim / visoko motiviranim učenicima.
- Rad na baštini, jačanje samosvijesti i kod nas i kod učenika o vrednotama koje smo naslijedili i potrebno ih je cijeniti i očuvati
- Ideja projekta, poticanje kreativnosti i poduzetništva je izvrsna.
- Druženje djece i doživljaji koji su ponijeli sa sobom. Upoznavanje drugih učenika i njihovog rada.
- Sve mi je super.
- Iskustvo koje se stekne kroz projekt, nova znanja i poznanstva. Svidjela mi se i sama organizacija koja od strane vas nije zhtijevala previše očitovanja niti nekakvih usputnih zadataka koji bi nam odvlačili pažnju, ali i oduzimali vrijeme kojeg ionako nikada dost u radu s učenicima. Izvrsna je bila i komunikacija s gospodinom Draganom koji je uvijek bio temeljit i jasan, ali i strpljiv i razuman. Naravno, svidjela su mi se i dodijeljena financijska sredstva jer bez njih neke ideje ne bi bilo moguće ostvariti.
- Svi smo mogli pratiti izlaganja drugih sudionika zahvaljujući dobroj tehničkoj opremljenosti organizatora.

Osim onoga što im se svidjelo, koordinatori su imali prilike navesti i svoje **zamjerke** na cjelokupnu provedbu programa. Odgovore je dalo 26 koordinatora, od kojih četvero nije imalo nikakvu primjedbu. Od ostalih komentara dosta se ponavlja, stoga će u nastavku biti navedeni najvažniji. Većina se odnosila na trajanje i organizaciju konferencije, kriterije nagrađivanja i usporedbu s nagrađenim projektima.

- Glas publike. Smatram da se lako može manipulirati i dijeliti obrazac za glasovanje.
- Nitko nije jasno obrazložio po kojim su kriterijima neki projekti najbolji..., ovogodišnji završni festival (lanjska je konferencija također bila preduga, ali bolje organizirana).
- Novac je kasno bio uplaćen, morali smo par puta kontaktirati gospodina Šupu. Do tada smo kolegice i ja na materijale trošile novac iz vlastitog džepa da projekt ne propadne.
- Ne organizacija
- Što se nije pridržavalo vremena koje je bilo predviđeno.
- Prvi put smo sudjelovali u ovome programu. Mučilo nas je što je novac koji smo

predvidjeli utrošiti za neke aktivnosti stigao prekasno pa zapravo razumijevanju i podršci ravnateljice koja nas je unaprijed kreditirala trebamo zahvaliti što smo ih ipak ostvarili. Nije nam do kraja bilo jasno samo predstavljanje. Tek u završnoj fazi shvatili smo da trebamo osmisliti prezentacijski štand. Nije nam bilo jednostavno jer je naš najznačajniji rezultat projekta bila snimljena polusatna radijska emisija. S obzirom na to da smo mnoge uratke već prethodno prilagali u zajedničkome dokumentu, vjerovali smo da predstavljanje na pozornici treba biti kratko i zabavno, pritom nismo htjeli isticati ono što smo ranije pisali. Pogledavši ostale škole, čini nam se da to i nije bila najbolja odluka. U svakom slučaju, to ne umanjuje naše zadovoljstvo sudjelovanjem u ovome projektu.

- Način predstavljanja projekata.
- Ocjenjivanje jer bi učenike trebao projekt poticati na istraživanje baštine, a ne da ih se obeshrabruje time što se moraju natjecati i time neki gubiti.
- Samo to što je bilo vruće i bez hlada
- Završna konferencija koja se nažalost pretvorila u mučenje zbog previsokih temperatura i čekanja na početak, a i kraj programa.
- Ne bih izdvojila ništa posebno što već nisam napomenula; a to je ove godine manjak komunikacije tijekom cijelog projekta i modifikacija same večeri predstavljanja

- Izdvajanje projekata za predstavljanje na pozornici prije samog Festivala
- Nejasni kriteriji ocjenjivanja.
- Tablica excel - možda edukacija zbog upliva u druge ćelije, opskrba vodom na terenu, upute da nema vode,
- Informiranost o načinu provedbe i općenito komunikacija
- Prezentacija.
- Gore navedeno- propusti u organizaciji završne priredbe.
- Vrijeme održavanja (odnosno prijavak) prerano s obzirom na vrijeme.

Također, uz zamjerke, 21 koordinator iznio je svoje **prijedloge za unaprjeđenje budućih provedbi** koje se mogu podijeliti u nekoliko kategorija:

- **Vrednovanje i nagrađivanje**

- Odvojiti osnovne i srednje škole, postrožiti kriterije kako bi se broj škola smanjio, a kvaliteta projekata porasla. Uplatiti školama novac na vrijeme.
- Izraditi jasne kriterije ocjenjivanja koji će bit transparentni.

- **Završna konferencija**

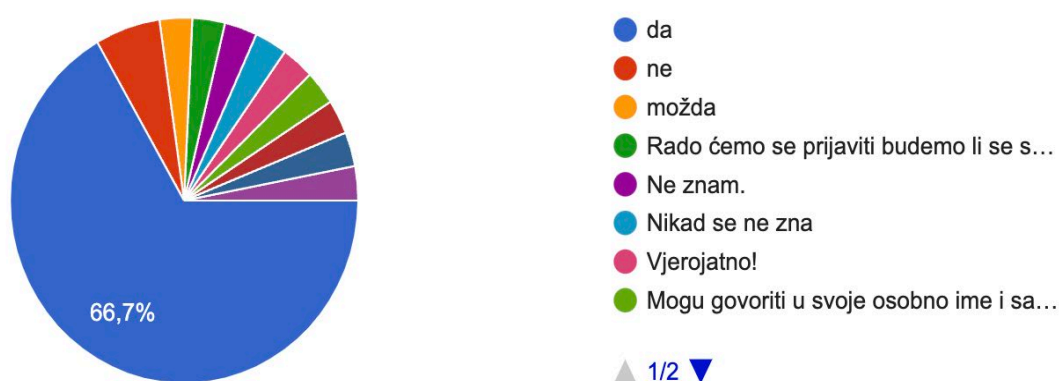
- Bolja organizacija završnog Festivala izvrsnosti (razmisliti o vremenu održavanja, trajanju Festivala, lokaciji, odvajanju osnovnih i srednjih škola..)

- **Definicija programa/projekta**

- Valja više pozornosti obratiti odgovaraju li prijavljeni projekti zadanoj temi. Npr. ove godine tema je bila nematerijalna kulturna baština, a odabrani su projekti koji su u potpunosti obrađivali materijalnu kulturnu baštinu. Postavljen je hodogram koji je izvrsno osmišljen jer pruža mogućnosti javnosti materijala. No, neke škole nisu ispunile niti jedan element u hodogramu.
- Kao što sam navela, smatram da bi škola partner puno pomogla u provedbi samog Festivala, a program Čuvari baštine mi se sviđa sama ideja da taj program postoji, da se na ovaj način kod djece razvija osjećaj za to koliko su tradicija i baština važne. Sviđa mi se i sloboda pri kreiranju projekta kao i činjenica da su svi ravnopravni.

- Kao što samo ime govori " Čuvari baštine" trebaju biti svjesni onoga što žele prezentirati, a to je želja da mladi ljudi svim svojim čulima osjete želju i potrebu za očuvanjem svoje bogate kulturne baštine.

- Bolje provjeravati aktivnosti koje su učenici realizirali kroz cijeli projekti u hodogramu, težinu aktivnosti koja je potrebna da se projekt realizira kao i desiminacija projekta

Slika 11.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju: „Naša škola prijaviti će se za sudjelovanje u programu Čuvari baštine i iduće školske godine“.

Najveći udio koordinatora ,njih 67% odgovorilo je da će se i iduće školske godine prijaviti za sudjelovanje u programu Čuvari baštine, dok će njih po 3% vjerojatno sudjelovati, još ne znaju, možda, rado će se prijaviti , te 6% neće sudjelovati.

Naposljetku, 13 koordinatora je prostor za **slobodan komentar** iskoristili na zahvale i pohvale programu, ali i pokoju konstruktivnu kritiku koje su obrađene ranije, od kojih se ističu:

- Bilo nam je zadovoljstvo sudjelovati u Čuvarima baštine. Sve pohvale za gospodina Šupu.
- Samo dojam nakon festivala...blagi osjećaj razočaranosti.
- Hvala Centru izvrsnosti na prilici za ovu prekrasnu avanturu. Nismo na samome početku znali kamo će nas ona odvesti, ali nakon svega važno nam je da smo realizirali početne planove i ostvarili željene ciljeve. Dobar je to osjećaj!
- Nadamo se da se vidimo i iduće godine.

- Sve je, generalno, bilo dobro. Zamjerke su minimalne. Uvijek sve u životu može biti bolje.
- Hvala još jednom na prilici i radujem se i budućoj suradnji.
- Hvala Centru na prilici, iako smo iz druge županije. Uživali smo i drago nam je što je naš rad prepoznat i nagrađen.
- Hvala na prilici koju pružate školama. Ovakvi projekti motiviraju učenike i učitelje da daju najbolje od sebe i na najbolji način prezentiraju školu i mjesto u kojem žive.
- Bilo bi dobro kada bi se unaprijed znao termin i način organizacije završnog predstavljanja. Škole izrađuju Godišnji plan i program rada i Kurikul unaprijed pa je teško u lipnju u kojem inače ima jako puno aktivnosti uvrstiti i Festival izvrsnosti za koji se (za školske prilike) prilično kasno saznalo. Na taj bi način puno više škola sudjelovalo i predstavilo svoje aktivnosti.
- Sve je bilo super.

5. Zaključak i prijedlozi za unaprjeđenje

Ovogodišnje su aktivnosti ponovno su pokazale kako naše škole skrivaju ogroman kreativan potencijal, posebice zbog činjenice da je ovogodišnja tema bila mnogo izazovnije za provedbu. Broj sudionika i njihov entuzijizam napravile su Čuvare baštine jednim od ključnih programa Centra izvrsnosti. To svakako ne bi bilo moguće bez vrijednih koordinatora na kojima je i najveća zasluga u samoj provedbi.

Kako bi program u idućim godinama postao još bolji svakako je potrebno uvažiti sve one korisne i dobronamjerne prijedloge voditelja po kategorijama (str. 29 do 34). Važno je pri samom raspisu natječaja raspisati konačnu verziju načina vrednovanja projekata na samom kraju ciklusa, što je u ovoj godini bila manjkavost. Isto tako, u idućoj je godini svakako potrebno zahtijevati nazočnost koordinatora ili njegovog predstavnika na dva ključna sastanka, na početku provedbe, te prije samog završnog događanja. Završni događaj, kao kulminacija aktivnosti, pokazuje se kao ključan element programa, a na neke se objektivne okolnosti, poput velikih vrućina, teško može utjecati.

Koncept programa Čuvare baštine novitet je u našem sustavu obrazovanja. Taj koncept je nešto što može postati trajna vrijednost u sustavu i ima potencijala nadići granice naše Županije.

Predsjednik programskog odbora

Dragan Šupe